

2.. ARCHITECTUURKWALITEITEN BEOORDELEN

IVOREN TOREN

Er is steeds meer vervreemding op te merken tussen de architectuurelite en de mensen, een soort 'academische kloof'.

Het vakjargon van ontwerpers, experts en deskundigen, resulteert niet direct in een goede communicatie met de gebruiker.

De presentatie met kunstzinnige abstracte maquettes geeft ook al niet de juiste communicatie.

Sociaal gezien kan men zich de vraag stellen:

"Werken de architecten voor de 1% of voor de 99 %?"

De beoordeling van de 'gepaste architectuur' wordt gewoonlijk door een architectuurelite gedaan, liefst een internationale jury, dat geeft nog wat meer status.

Van een 'volksjury' moet men doorgaans niet weten want 'die hebben er niet voor gestudeerd'.

Gezond verstand ?

In principe is het toch de klant/gebruiker die weet wat hij wilt?

MET ICONISCHE ARCHITECTUUR EN SPEKTAKEL BEKOM JE NOG GEEN LEEFBARE STAD

We merken dat elite architecten voortdurend in conflict komen met de bewoners van de stad.

EERSTE VOORBEELD

De hoogbouw aan de Pachecolaan te Brussel van architect 'Arne Quinze' werd verworpen omdat het storend was voor de omgevende bewoners.

TWEEDE VOORBEELD

De drie hoge kantoortorens van architect Portzamparc in de Wetstraat werd eveneens verworpen door de bewoners en actiecomités.

Hoe een architectuur realiseren die beantwoordt aan de wensen van de bewoners?
Hoe architectuur en stedenbouw als een onafscheidelijk geheel benaderen?

DE hamvraag: wat zijn de beoordelingscriteria? Drie belangrijke evaluatiecriteria in volgorde van belangrijkheid

1.. STEDELIJKE KWALITEIT

Weefselarchitectuur

2.. WOONKWALITEIT

Upgraden van de kwaliteiten van de rijwoning en het gesloten bouwblok in hogere woondichtheden

3.. ARCHITECTUURKWALITEIT

Architectuur beoordelen is meer dan een stijlbeoordeling

1.. STEDELIJKE KWALITEIT

- Is er een schaalbreuk met het woonweefsel?
- Respecteert de architectuur de plaatselijke sfeer en het ruimtelijk karakter?
- Is de architectuur functioneel weefselondersteunend?

'Passend in de omgeving' is een heel rekbaar begrip, hoe kan je dat enigszins objectiveren?

Voorbeeld: een eigentijds inbreidingsproject in de Langestraat te Brugge.

Het gebouw op zich is misschien goed, maar wat als we dergelijke architectuur doortrekken voor de ganze straat?

Is het dan nog OK?

Hoe ver moeten we gaan in het behoud van die bestaande straatsfeer?

In welke mate op de bestaande architectuur inspireren zonder kneuterig over te komen?

Kunnen we de onvermijdelijke verandering in de tijd opvangen zonder verschraling?

Vuistregel:

toon 5 gevels invularchitectuur naast mekaar, heb je dan nog de authentieke sfeer van de straat en de stad?

De individuele gevels maken het interieur van de stad

Tweede voorbeeld

Nieuw parlement in de Lombardstraat te Brussel.

In dit geval is het overduidelijk dat de sfeer van de straat fundamenteel anders zal zijn als je deze architectuur repeteert.

Derde voorbeeld

Passieve sportzaal te Brussel/Schaarbeek.

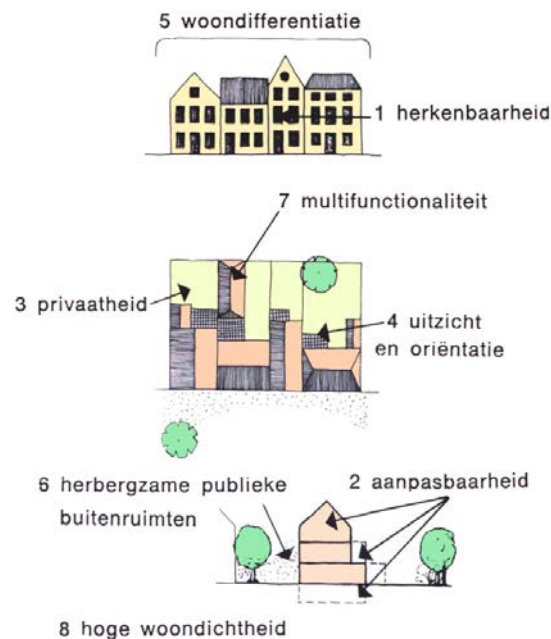
Wil men Brussel zo transformeren naar een 'passieve stad'?

2.. WOONKWALITEIT

Toetsing woonkwaliteit op stedelijk niveau

De kwaliteiten van de rijwoning

1. Herkenbaarheid van de voordeur vanop de straat.
2. Aanpasbaarheid aan de veranderende woongewoonten.
3. Privacy.
4. Uitzicht en oriëntatie.
5. Woondifferentiatie, verweving van diverse woontypes.
6. Herbergzame publieke buitenruimten, pleinen en straten.
7. Multifunctionaliteit: mogelijkheid voor andere activiteiten dan het wonen.
8. Hoge woondichtheid.
9. Voordelige kostprijs.

Opwaardering van de kwaliteiten van de rijwoning naar hogere woondichtheden:

DE VERBETERDE GALERIJWONINGEN, met verhoogde straat.

Toetsing aan kindvriendelijkheid

1. Veilige speelruimte: het gesloten bouwblok

Het gesloten bouwblok heeft het grote voordeel dat men veilige binnenkoeren bekommt waarin toezicht vanuit de woning goed mogelijk is.

2. Veilige looproute naar school

De loopafstand van max. 400 m. naar de school mag geen autoverkeer kruisen.

3. Voldoende dichtheid zonder hoogbouw

Stadsrand: minimum 50 woningen/ha (2 woonlagen).

In het stadscentrum: maximum 120 woningen/ha (4 woonlagen).

4. De buitenruimten

De buitenruimten waar kinderen zonder begeleiding kunnen lopen en spelen zijn autovrij.

5. De schaal van het kind

Er is de schaal van auto met grootschalige horizontale volumes en die van de voetganger met kleinschalige verticale volumes (rijwoningen).

Voor kinderen geldt de regel dat die schaal nog verder kan opgedeeld worden door bij voorbeeld verticale raamverdelingen.

6. De verbeterde galerijwoningen

De verhoogde straat geeft ook op de verdiepingen de nodige veilige speelruimte kort bij de woning - nodig voor kinderen onder de 6 jaar.

7. Identiteit

Herkenbaarheid van de eigen woning is van belang voor het kunnen toe-eigenen van zijn leefomgeving.

8. Creativiteit

Levendigheid, fantasie en kleurenrijkdom in de architectuur zijn stimulerend voor de creatieve ontwikkeling van het kind.

Toetsing voorzieningen op loopafstand

De werkplaats, winkels, scholen, diensten, scholen, lokalen voor de jeugd, winkels, sportclubs, bibliotheek, vergaderlokalen, cafés, lokalen voor eredienst, postkantoor, kindercrèche, enz...

BIJVOORBEELD

De 'Balk van Beel' contra 'De Bosspiraal'

Als we deze twee tegengestelde architectuurstijlen willen beoordelen op woonkwaliteit kunnen we ons de volgende vragen stellen:

Is de architectuur ondersteunend voor het woonweefsel?

Is er schaalbreuk?

Is de privacy voor de bewoners voldoende ?

Is de woning herkenbaar van op de straat?

Is het project kindvriendelijk - kunnen kinderen onder de 6 jaar spelen met toezicht vanuit de woning?

Is er voldoende contact met de buur en de natuur?

Is het micro-klimaat van de buitenruimten voldoende bestudeerd om een herbergzaam woonklimaat te creëren?

enz..

Het antwoord op deze vragen geeft gewoonlijk een negatieve uitkomst voor het neo-modernisme.

3.. ARCHITECTURALE KWALITEIT

Architectuur is meer dan een bouwstijl

Toetsing architectuur kwaliteit:

1. **Functioneel:** bescherming tegen de weersinvloeden en een goede bioklimatische constructie.

Geeft het gebouw een ontspannen gevoel, ook bij extreme weersomstandigheden?
 Ervaar je de regen, de zon, de wind en de natuurlijke invloeden?
 Maak je er ook gebruik van?

2. **Zintuiglijk:** creatief, origineel en authentiek

Is het gebouw herkenbaar?
 Kan je je eigen leefruimte en/of werkplek aanwijzen langs de buitenzijde?

3. **Emotioneel:** de architectuur kan ontroering en verwondering opwekken

Geeft het gebouw een goed gevoel en zelfs blijdschap?
 Is het een warme plek?

4. **Esthetisch/intellectueel:** eerlijke en warme expressie op maat - binnenkant = buitenkant, architectuur op maat van de bewoner.

Is het gebouw op maat van de bewoner of gebruiker ontworpen?
 Is langs de buitenkant te zien wat er aan de binnenkant gebeurt?
 Kijk je er graag naar?

5. **Sociaal:** betaalbaarheid, communicatief en openheid

Zorgt het gebouw voor spontane contactmogelijkheden van de bewoner met de burens en de natuur?
 Is de architectuur betaalbaar voor de doorsnee burger?
 Past de architectuur in de natuur, het plein, de straat en de buurt?

6. **Ideologisch:** passend in de omgeving en tijdsloos contact met verleden en toekomst, het harmoniemodel: gebouw - omgeving - ecologie

Geeft het gebouw een bijdrage voor de gezondheid van de bewoners?
 Vormt het gebouw een zero impact op de natuur?
 Geeft het gebouw een bijdrage aan de biodiversiteit?
 Is het gebouw duurzaam?
 Is het gebouw eenvoudig aanpasbaar voor de toekomstige gebruikers?

7. **Het hoogste doel:** stimuleert de verbondenheid, eenheid, geluk en harmonie.

Zorgt het gebouw voor een vredig gevoel en verbondenheid met alles wat het gebouw omringt?
 Zorgt het gebouw voor een verbetering van de leefkwaliteit van de omgeving?
 Stimuleert het gebouw de verbondenheid met de natuur en buurt?

Indien men een positief antwoord krijgt op al deze vragen heb je te doen met een meesterwerk!

Deze evaluatie zou men met punten kunnen doen, maar het blijft voor een deel subjectief en dat moet ook zo zijn.